

45es JORNADES DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

GANDESA
28 I 29 D'OCTUBRE DE 2023

A.D.A.R.
Associació d'Aviadors de la República
CENTRE D'HISTÒRIA AERONÀUTICA

Ajuntament
de Gandesa

Diputació
Barcelona

CELLER COOPERATIU
Gandesa
SINCE 1919

DIA 28-10-2023

PROGRAMACIÓ/ CONFERÈNCIES

10.30 h. OBERTURA DE LES JORNADES

Carles Luz. Alcalde de Gandesa

Antoni Vilella. President Executiu d'ADAR A.N.B.

Jaume Blanch. President del C.E.B.E

10.45 h. REMEMORANT LA FIGURA DE ETELVINO VEGA. Cap del XIIè Exèrcit que va ser present a la batalla de l'Ebre amb dues divisions. Des del seu lloc de comandament a Bisbal de Falset va desplegar les brigades mixtes que van entrar a Gandesa enfrontant-se a la Legió als encontorns de Lo Sindicat. Ens endinsem en el coneixement de la persona d'aquest obrer i polític asturià esdevingut alt comandament militar des del inici de la guerra fins la seva fi essent Alacant la última plaça que va defensar costant-li la vida. **Lluís Orozco Delclòs, reconegut cirurgià, metge, investigador i historiador. Guarda llaços familiars amb l'Etelvino Vega.**

11,30 h. ELS AVANÇOS MÈDICS REPUBLICANS A LA GUERRA CIVIL QUE TANTES VIDES DE SOLDATS VAREN SALVAR (HOSPITALS DE CAMPANYA DE PRIMERA LÍNIA, QUIRÒFANS I BANCS DE SANG MOBILS, SERVEIS D'URGÈNCIES MÈDIQUES 24 HORES, ...) . **Jordi Jara, cirurgià, estudiós de la Guerra Civil, col·leccionista d'objectes de la contesa, pilot i membre del grup de recreació històrica "Exercit de L'Ebre" (ha fet recreacions de cirurgies a hospitals de campanya, i impartit conferències sobre aquest tema)**

12,20 h. ELS FETS DE LA FATARELLA DES DE L'OPTICA DE JOSEP GIRONÈS. **Josep Gironès, escriptor, coneixedor de la comarca, col·labor en diverses publicacions, ha estat guardonat amb diversos premis.**

13.15 PROCÉS D'INVESTIGACIÓ A PARTIR D'UNA FOTO ANÒNIMA I IMPACTANT (Les restes mutilades d'un pilot al costat del seu avió destrossat). PUNT DE PARTIDA D'UNA LINEA DE RECERCA. UN DELS MÈTODES SEGUIT PER ESTUDIÓSOS I INVESTIGADORS. **Hèctor Guillen, Membre de la Junta Directiva d'ADAR i col·laborador en temes d'aviació i investigació.**

DIA 28-10-2023

PROGRAMACIÓ/ CONFERÈNCIES (2)

14,00 h BUFFET:

L'Ajuntament de Gandesa ofereix a tots els assistents a les sessions del dissabte 28 un buffet que es servirà a la sala contigua a la d'Actes del CEBE.

17,30 h EL PER QUÈ DE LA SALA ADAR AL CEBE DEDICADA A L'AVIACIÓ A LA BATALLA DE L'EBRE, GUERRA CIVIL I MECÀNICS. CONCEPCIÓ I DESENVOLUPAMENT. ANTECEDENTS. Xerrada a càrrec de les persones que desenvolupen el projecte. Es celebrarà a la mateixa sala Adar, al mig de les estructures que conformen la columna vertebral que suportarà el contingut històric.

18,15 h ELS "METRALLEROS" DE LA BATALLA DE L'EBRE. VÍCTIMES CONSEQUENCIALS DE LA BATALLA. GRACIES A MOLTS D'ELLS S'HAN POGUT SALVAGUARDAR MULTITUD DE RESTES I OBJECTES QUE HAN NUTRIT ELS MUSEUS DE LA COMARCA. UN GRAN NÚMERO I VAN DEIXAR LA VIDA. Anton Monner, reconegut historiador, escriptor i cronista de Gandesa, prolífic col·laborador en diverses publicacions i diaris. Jaume Blanch i Josep Escudé, director i membre de la Junta Directiva del CEBE respectivament, havien sigut antics "metralleros".

Xerrades de la tarda - berenar/ Bodega participant: "CAL MENESCAL" de Bot/ Sala ADAR (CEBE)

MONUMENT A LA RECONCILIACIÓ
En memòria de totes les víctimes de la Batalla de l'Ebre i de la Guerra Civil espanyola
(1936 - 1939)
Per la Pau, la Concordia i la Reconciliació.

El dia 14 d'agost de 1978 es va inaugurar aquest monument. Extret d'una pedrera dels Ports d'Horta, es va erigir a Gandesa fruit de la voluntat per la recuperació de la memòria històrica i l'estima per aquestes terres d'Antoni Vilhella Valles, membre de l'Aviació de la República.
I gràcies també al suport de l'alcalde de la població, el senyor Jaume Ruiz Terrats.

DIA 29-10-2023

11,00 h.

HOMENATGE A FRANCESC BOVÉ TARRAGÓ

Mort el 7-11-2023. Relació amb ADAR

11,45 h

PARLAMENTS I OFRENA FLORAL AL MONUMENT A LA PAU I LA RECONCILIACIÓ

HOMENATGE ANUAL A TOTES LES VÍCTIMES DE LA BATALLA DE L'EBRE I A LA GUERRA D'ESPANYA

Pubilles i Hereus de Gandesa, Grup de Recreació Històrica «Exèrcit de l'Ebre», Representació de Municipis i Comarques: alcaldes, associacions i organismes institucionals; familiars d'antics combatents i públic en general sensibilitzat en recordar la història

DURANT L'ACTE D'HOMENATGE: ACTUACIÓ ESPECIAL DE L'ORFEÓ GANDESÀ AMB MOTIU DEL 40 e ANIVERSARI DE LA SEVA CREACIÓ

CÀNTICS DE LA GUERRA CIVIL

LOCALITZACIONS dels ACTES

Presentacions, Xerrades i Acte d'Homenatge a Francesc Bové

Tarragó:

Sala d'Actes i Sala ADAR

C.E.B.E.

Avinguda de Catalunya, 3-5

GANDESA

Homenatge i Ofrena Floral

Monument a la Pau i

Reconciliació:

Pampla de la Democràcia

GANDESA

Vi d'Honor:

Celler Cooperatiu

Avinguda de Catalunya, 28

GANDESA

INFORMACIÓ – INSCRIPCIONS

(Accés lliure / s'aconsella inscriure's)

ASSOCIACIÓ D'AVIADORS DE LA REPÚBLICA (ADAR)

· Agrupació Catalana Nord-Balear

CENTRE D'HISTÒRIA AERONÀUTICA

c/ Guifré, 8 - 08001 Barcelona

93 442 52 57 / 649 477 512 · adar.secretaria@gmail.com

Ajuntament
de Gandesa

AJUNTAMENT DE GANDESA

Plaça Ajuntament, 1, 43780 Gandesa, Tarragona

977420007 / 977420022 · ajuntament@gandesa.cat

CEBE. MUSEU MEMORIAL DE LA BATALLA DE L'EBRE

Avinguda de Catalunya, 3-5, 43780 Gandesa, Tarragona

977420910 · turismo@gandesa.cat

MONUMENTAL A LA RECONCILIACIÓ
En memòria de totes les víctimes de la Batalla de l'Ebre de la Guerra Civil espanyola
(1936 - 1939)
Per la Pau, la Concòrdia i la Reconciliació.